

HUYỆN SA PA (LÀO CAI) PHÁT TRIỂN KINH TẾ NÔNG - LÂM NGHIỆP ĐỂ XÓA ĐÓI GIẢM NGHÈO

NGUYỄN QUANG VĨNH*

Huyện Sa Pa (Lào Cai) là một khu du lịch nổi tiếng trong và ngoài nước, có tiềm năng phát triển kinh tế nông - lâm nghiệp. Huyện có 18 đơn vị cấp xã, trong đó 10 xã đặc biệt khó khăn (vùng III). Những năm qua, Sa Pa đã vượt qua nhiều khó khăn, thử thách để phát triển kinh tế, xoá đói giảm nghèo, nâng cao đời sống nhân dân và đảm bảo an sinh xã hội, tạo tiền đề cho sự phát triển mạnh mẽ trong những năm tiếp theo.

Mặc dù là huyện có lợi thế về du lịch, nhưng phát triển nông nghiệp và nông thôn được Đảng bộ huyện Sa Pa khoá XX vẫn xác định là một trong 4 chương trình kinh tế - xã hội trọng tâm trong kế hoạch 2006-2010.

Trong điều kiện khó khăn do ảnh hưởng của khủng hoảng tài chính tiền tệ, suy giảm kinh tế thế giới, kinh tế đất nước phát triển chậm, lạm phát tăng cao; thị trường biến động, ảnh hưởng không nhỏ đến sản xuất và đời sống; trong khi đó, phần lớn nhân dân Sa Pa còn nghèo, không có khả năng đầu tư; một bộ phận vẫn còn tâm lý ỷ lại

vào Nhà nước. Thời tiết diễn biến phức tạp, mùa đông 2007-2008 rét đậm rét hại lịch sử trên 40 ngày làm chết 3.654 trâu bò (1/3 đàn); năm 2008 bão số 4 làm tê liệt toàn bộ hệ thống giao thông, thuỷ lợi, nước sinh hoạt; năm 2009 hạn hán nặng, 5 tháng không có mưa, 739 ha rừng bị cháy, trong đó 718 ha thuộc Vườn quốc gia Hoàng Liên... Nhưng với sự nỗ lực của các cấp các ngành, của nhân dân các dân tộc, sản xuất nông - lâm nghiệp của huyện vẫn đạt những kết quả tích cực.

Sản lượng lương thực tăng cao, năm 2009 đạt 15.740 tấn (đạt 116,6% mục tiêu. Lương thực bình quân 322kg/người/năm, đạt 113,06% mục tiêu đề ra), nhiều loại vật nuôi, cây trồng có giá trị kinh tế cao, chất lượng tốt được mở rộng. Hiệu quả kinh tế trên đơn vị diện tích canh tác đạt 31,9 triệu, vượt mục tiêu Đại hội 82%. Công tác bảo vệ và phát triển rừng được thực hiện tốt...

Đạt được những kết quả trên là do Huyện uỷ, UBND huyện đã có những biện pháp chỉ đạo cụ thể và thiết thực. Đối với khu vực sản xuất nông nghiệp truyền thống, trình độ sản xuất chưa cao, Huyện

* Phó Chủ tịch UBND huyện Sa Pa

tập trung đầu tư cải tạo và xây dựng hệ thống thủy lợi, vận động và hỗ trợ đưa giống mới vào sản xuất, đẩy mạnh thâm canh. Ở các xã vùng thấp, tăng diện tích ngô, lúa vụ xuân, rau màu vụ đông; ngô hè thu... nâng hệ số sử dụng đất và hiệu quả kinh tế.

Quy hoạch khu vực nông nghiệp hàng hoá chất lượng cao, kêu gọi các doanh nghiệp đầu tư, vận động nhân dân trồng các loại rau, hoa thế mạnh của Sa Pa, tạo thêm những thương hiệu mới cho vùng du lịch. Nhiều mô hình sản xuất hiệu quả cao nhờ liên kết 4 nhà và áp dụng khoa học - kỹ thuật vào sản xuất, gắn với mở rộng thị trường tiêu thụ. Đây là nét mới và cũng là hướng đột phá trong sản xuất nông nghiệp của Sa Pa. Các dự án sản xuất nông nghiệp hàng hoá chất lượng cao bước đầu đem lại hiệu quả. Hàng năm, huyện bán ra thị trường trong và ngoài nước hàng ngàn tấn rau sạch, hàng triệu bông hoa, hàng vạn chậu hoa, hàng trăm tấn cá nước lạnh và nhiều sản phẩm cao cấp khác. Giá trị sản xuất đạt trên 250 triệu/ha.

Nhận thức của đồng bào vùng cao từng bước chuyển biến: chú trọng đẩy mạnh chăn nuôi gia súc, gia cầm, làm chuồng trại nuôi nhốt, phòng chống rét, dịch bệnh, nên tổng đàn gia súc, gia cầm tăng nhanh.

Các dự án trồng, chăm sóc, khoanh nuôi và bảo vệ rừng gắn với trồng rừng cảnh quan phục vụ du lịch được thực hiện có hiệu quả, nâng tỷ lệ che phủ rừng từ 56% (2005) lên 66,6% (2009). Kết hợp bảo vệ

và khai thác tán rừng hợp lý để phát triển cây thảo quả theo hướng bền vững. Đến nay, đã có 3.600ha thảo quả được trồng dưới tán rừng, trong đó 2.650ha cho thu hoạch (2009 đạt trên 500 tấn, giá trị trên 40 tỷ đồng). Giá trị sản xuất nông - lâm nghiệp tăng mạnh, từ 66,5 tỷ đồng (2005) lên trên 220,6 tỷ đồng (2009).

Kết cấu hạ tầng được quan tâm đầu tư, bộ mặt nông thôn có nhiều đổi mới. Đời sống vật chất, văn hoá, tinh thần của đồng bào các dân tộc được nâng lên rõ rệt. Số hộ đói nghèo giảm từ 29,6% (2007) xuống 21,4% (2009). Đặc biệt, huyện đã tập trung chỉ đạo nhân dân các dân tộc xã Nậm Cang vượt khó vươn lên, từ xã đặc biệt khó khăn thành xã điển hình về phát triển kinh tế, xoá đói giảm nghèo, được Chủ tịch nước phong tặng danh hiệu Anh hùng Lao động thời kỳ đổi mới.

Những kết quả đạt được trong phát triển nông nghiệp, nông thôn và xoá đói giảm nghèo (2006-2010) là tiền đề, động lực để Đảng bộ và nhân dân các dân tộc huyện Sa Pa tiếp tục phấn đấu trong giai đoạn 2011-2015 với mục tiêu xây dựng Sa Pa phát triển toàn diện, thị trấn Sa Pa thành đô thị loại IV. Bên cạnh đầu tư phát triển du lịch - dịch vụ, công nghiệp, huyện tiếp tục chú trọng phát triển nông nghiệp, nông thôn, đảm bảo xoá đói giảm nghèo bền vững, nâng cao đời sống nhân dân; thu nhập bình quân 12,9 triệu đồng (2010) lên 17 triệu đồng (2015). Để thực hiện mục tiêu trên, Chương trình phát triển nông nghiệp, nông thôn huyện Sa

Pa giai đoạn 2011-2015 tập trung vào những lĩnh vực chính sau:

Một là, đảm bảo an ninh lương thực bền vững: tăng vụ và chuyển đổi cơ cấu cây trồng; hỗ trợ nông dân giống, kỹ thuật và thủy lợi để tăng vụ, lồng ghép với dự án nông nghiệp hàng hoá chất lượng cao, đưa diện tích gieo trồng vụ 2 lên 1.800ha. Nâng hệ số sử dụng đất lên 1,45 lần. Đến năm 2015 sản lượng lương thực có hạt đạt 18.000 tấn. Tuyên truyền, vận động, hỗ trợ nhân dân thay đổi phương thức sản xuất, từng bước cơ giới hoá với mục tiêu: 100% lúa được xay xát bằng máy, 50% được tuốt bằng cơ giới và bán cơ giới; 70% đất lúa được làm bằng máy...

Hai là, phát triển nông nghiệp hàng hoá, sản xuất gắn với tiêu thụ và xây dựng thương hiệu, với các dự án trọng điểm:

Dự án phát triển rau an toàn, mục tiêu trồng 250 ha vào năm 2015, tập trung trồng các loại rau đặc sản địa phương kết hợp với đưa các loại rau mới đang được thị trường ưa chuộng vào sản xuất như cải thảo, đậu hà lan, ngô ngọt, xúp lơ...

Dự án phát triển hoa cao cấp: cải tạo và trồng mới 180 ha hoa hồng đạt chất lượng cao và 5-7 vạn chậu hoa, ngoài các loại địa lan truyền thống khuyến khích phát triển các loại lan cây mô, hoa chậu nhỏ, hoa thảm như: anh thảo, bảo xuân, thu hải đường, phong nữ thảo... Phần đầu năm 2015 bán được 50 triệu bông hồng, 1,5 vạn chậu hoa.

Dự án khôi phục và phát triển cây ăn quả ôn đới, phát triển 250 ha tập trung; khuyến khích các tổ chức, cá nhân đầu tư trồng chè ô long và cá nước lạnh, phần đầu năm 2015 đạt 80 ha chè ô long, 250 tấn cá.

Ba là, bảo vệ và phát triển rừng. Sa Pa là một trong những huyện có tỷ lệ che phủ rừng lớn nhất cả nước. Mục tiêu đến năm 2015 trồng 1.000 ha rừng kinh tế, 1.200 ha rừng phòng hộ và rừng cảnh quan; trồng mới và chăm sóc 3.600 ha thảo quả dưới tán rừng, thu hoạch đạt 700-800 tấn.

Bốn là, phát triển các ngành nghề truyền thống phục vụ tiêu dùng, khách du lịch và một phần xuất khẩu. Khôi phục và từng bước phát triển các làng nghề dệt may thổ cẩm: Tả Phìn, Sa Pả; chạm khắc đá, bạc: Cát Cát, Tả Van; mây, tre: Sín Chải, Sả Sét...

Năm là, xây dựng 4 xã (Nậm Cang, Sa Pả, Thanh Phú, Tả Phìn) hoàn thành 19 tiêu chí nông thôn mới; các xã còn lại đạt 6-8 tiêu chí vào năm 2015.

Thực hiện mục tiêu phát triển kinh tế, xoá đói giảm nghèo bền vững là nhiệm vụ khó khăn, nhưng với sự đoàn kết và quyết tâm cao của Đảng bộ và nhân dân, sự ủng hộ của các cấp các ngành, các tổ chức trong và ngoài nước, với nhiều biện pháp đồng bộ, kịp thời, huyện Sa Pa sẽ hoàn thành mục tiêu đề ra, xây dựng Sa Pa thành huyện phát triển toàn diện, vững chắc.